

Online evaluatie pilot In Europe Schools

Nicole van der Steen is redacteur van Kleio.

In Kleio 4 (2020) werd uitgebreid ingegaan op het project *In Europe Schools*, waarvan de pilotfase startte in december 2019 en in maart 2020 werd afgesloten. In juni werd de pilot tijdens een zoommeeting geëvalueerd. Aan deze online evaluatie nam een vijftal Nederlandse docenten deel, naast vier docenten van buitenlandse partnerscholen.

Wat tijdens de evaluatie vooral duidelijk werd, was dat leerlingen echt nog *leerlingen* zijn, zowel op het gebied van historische kennis als in vaardigheden en taligheid. Voor inhoudelijk sterke mini-documentaires is voldoende achtergrondkennis onontbeerlijk: logisch dat een beetje docent daar een aantal lessen voor inruimt. De leerlingen wilden liefst zo snel mogelijk aan het maken van de filmpjes beginnen. Deze pilot heeft in elk geval geleerd dat het teveel gevraagd is om alle onderwerpen van het lespakket uitgebreid te behandelen: het is heel goed mogelijk een selectie te maken.

De tutorials van de VPRO, waarin aan leerlingen wordt uitgelegd hoe ze het beste kunnen filmen of hoe ze een goed interview kunnen opzetten, bleken heel behulpzaam te zijn; en toch is het nodig dat de docent hier ook in de lessen nog wat aandacht aan besteedt. Filmen met je telefoon blijkt nog een hele uitdaging te zijn. Nog afgezien daarvan bleken veel leerlingen meer energie te steken in de vormgeving van hun documentaire dan in de inhoud: het loont de moeite daar in het vervolg van het project op bedacht te zijn.

Als de filmpjes eenmaal gemaakt zijn, is het zaak deze zo snel mogelijk uit te wisselen met de partnerschool. Het werkt heel motiverend voor leerlingen om zich te realiseren dat ze deel uitmaken van een internationaal project. Nu is het niet in alle gevallen gelukt om de filmpjes uit te wisselen, ook omdat door de coronamaatregelen de scholen moesten sluiten. Soms verliep het contact met de partnerschool te moeizaam om tot uitwisseling te komen. Het bleek dat leerlingen vaak moeite hadden met de interactie via beeldbellen, als ze daar nog geen ervaring mee hadden; e-mailcontact werkte beter. Leerlingen bleken ook graag te communiceren via platforms als Facebook. Daarmee was ook het verschil in lestijden met andere landen geen probleem meer.

Een docent vertelde dat de leerlingen in zijn multiculturele klas zeer gemotiveerd waren, omdat de onderwerpen betrekking hadden op het land van herkomst van hun ouders en grootouders. Voor docenten was er ruimte om het lesmateriaal in te leiden met gastsprekers uit de eigen omgeving; bij de onderwerpen 'migratie' en 'moeilijke geschiedenis' konden bijvoorbeeld migranten uit Syrië en Bosnië hun eigen ervaringen delen.

Uit de meeste reacties blijkt dat leerlingen erg enthousiast waren over deze manier van werken met geschiedenis. Wel had het niveau van de leerlingen duidelijk invloed op het gemak waarmee gecommuniceerd werd: voor mavo-leerlingen was het eigenlijk te moeilijk om alles in het Engels te moeten doen. Havo-leerlingen vonden het lastig, terwijl het vwo zich prima kon redden. Het vak Engels betrekken bij het project bleek goed te werken. Duidelijk werd ook dat het project geschikter is voor leerlingen in klas 4 en hoger dan voor derdeklassers: voor hen kunnen de introductiefilmpjes bijvoorbeeld best heftig zijn en zijn de opdrachten soms te complex. Wel is er in de opdrachten onderscheid gemaakt in moeilijkheidsgraad.

Let op de tijd

Een punt van aandacht is het tijdspad: het is zaak niet te laat met het project te beginnen en vooral voldoende tijd te reserveren voor het doen van onderzoek. Leerlingen zijn soms te vroeg begonnen met het afnemen van interviews en kwamen nauwelijks meer toe aan het verwerven en verwerken van achtergrondkennis. Zodoende bestaan enkele filmpjes louter uit interview. Een oplossing zou kunnen zijn het onderzoek te verdelen over alle groepsleden en pas later de interviewers aan te wijzen, waarna het onderzoek nog voortgezet kan worden.

Interessant is de manier waarop in de ervaringen van de buitenlandse docenten en hun leerlingen met de eerste twee thema's hun 'standplaatsgebondenheid' lijkt mee te spelen. Een Zwitserse docent meldde dat het thema *migratie* voor zijn leerlingen eigenlijk 'ver van hun bed' was, in elk geval zoals het in het introfilmje gebracht werd. De beelden van verdrinkende migranten werden te extreem bevonden; deze docent pleitte ervoor meer nadruk te leggen op de integratie van migranten. De leerlingen van een docent uit Albanië ondervonden hoe lastig het kon zijn mensen te interviewen die onder het communisme hebben geleefd: zij vonden het moeilijk om vrijuit te praten en konden emotioneel reageren.

In elk geval waren alle docenten die aan de online evaluatie deelnamen enthousiast over het project. Ondanks de sluiting van de scholen en andere obstakels, waaronder tijdgebrek en communicatieproblemen, was deze manier van geschiedenis bedrijven zowel voor leerlingen als docenten heel leerzaam. Deze docenten kijken in elk geval reikhalzend uit naar de tweede ronde.